

**Қ.Жұбанов атындағы Ақтөбе өңірлік мемлекеттік универсиеті.
Тарих факультеті.
Тарих және дінтану кафедрасы**

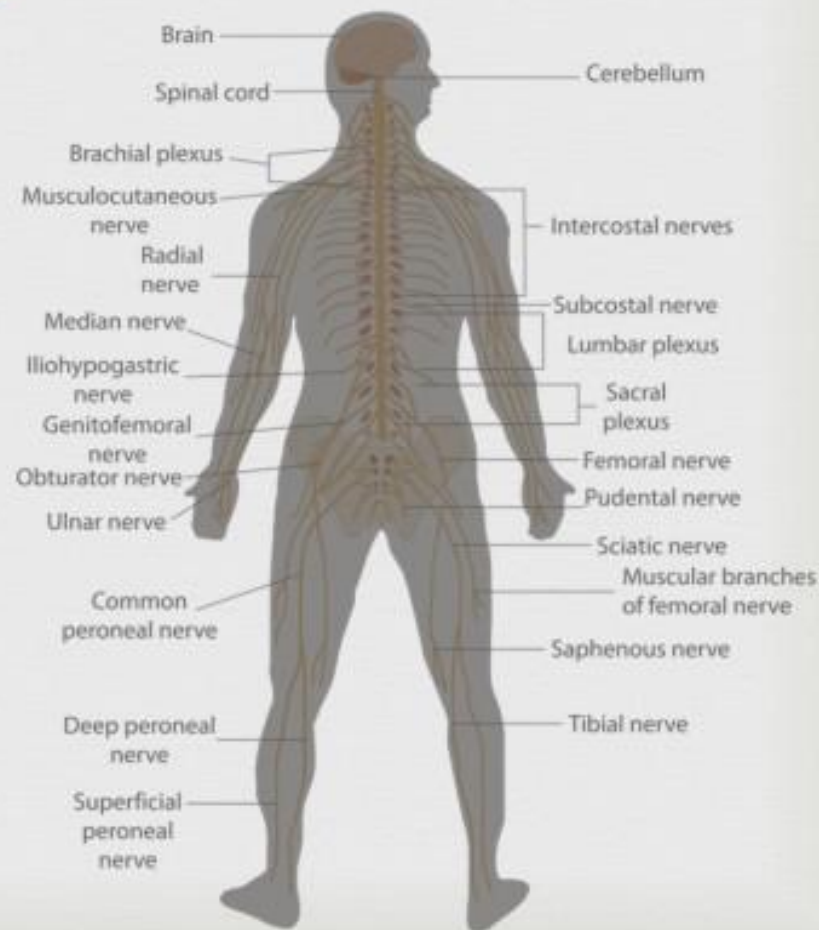

**Тақырыбы: Орталық жүйке жүйесі. Жас ерекшелігі.
Дайындаған: Амантурлиева Дамет**

Жүйке жүйесі туралы

Жүйке жүйесі - адам мен жануарлар организмдерінің қоршаған ортаға бейімделуін реттейтін жүйе. Жүйке жүйесін зерттейтін морфологияның бөлімін гр. *neurologia* (грек, *neuron* — жүйке, жүйке жасушасы; *logos* — ілім) деп атайды. Жүйке жүйесінің қызметтері рефлексстер арқылы іс жүзіне асады.

Жүйке жүйесі

Орталық жүйке жүйесі

Шеткі жүйке жүйесі

Ми

Жұлын

Жүйкелер

Жүйке түйіндері

Жүйке ұштары

Жүйке жүйесі

СОМАТИКАЛЫҚ Ж.Ж.

ВЕГЕТАТИВТІ Ж.Ж.

ОРТАЛЫҚ Ж.Ж.

ПЕРИФЕРИЯЛЫҚ
Ж.Ж.

ОРТАЛЫҚ Ж.Ж.

ПЕРИФЕРИЯЛЫҚ
Ж.Ж.

БАС МИ

12 ЖҰП БАС
МИ ЖҮЙКЕЛЕРІ

БАС МИ МЕН
ЖҰЛЫНДАҒЫ
ОРТАЛЫҚТАР

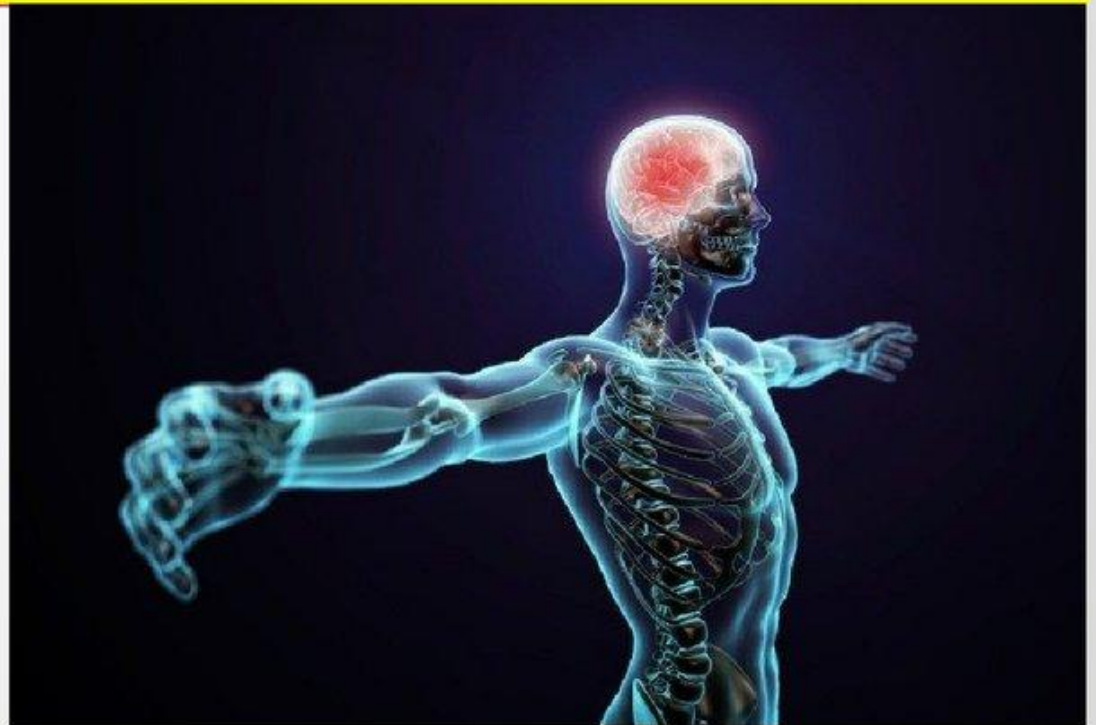
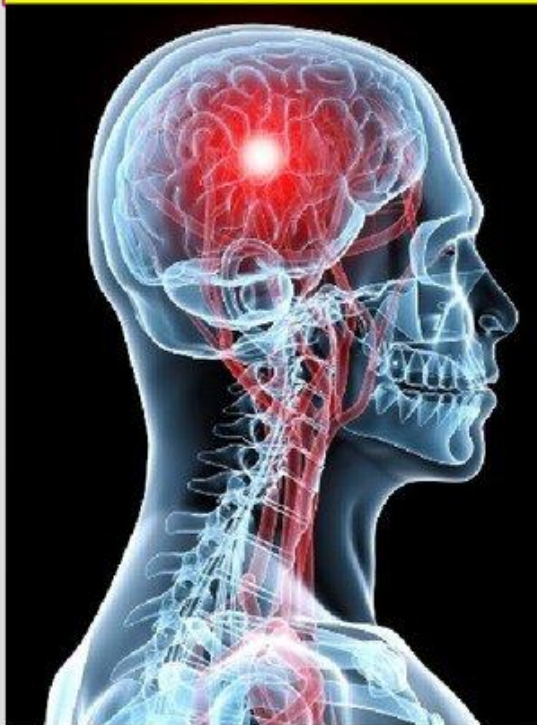
ВЕГЕТАТИВТІК ЖҮКЕЛЕР
ТҮЙІНДЕР,
ӨРІМДЕР

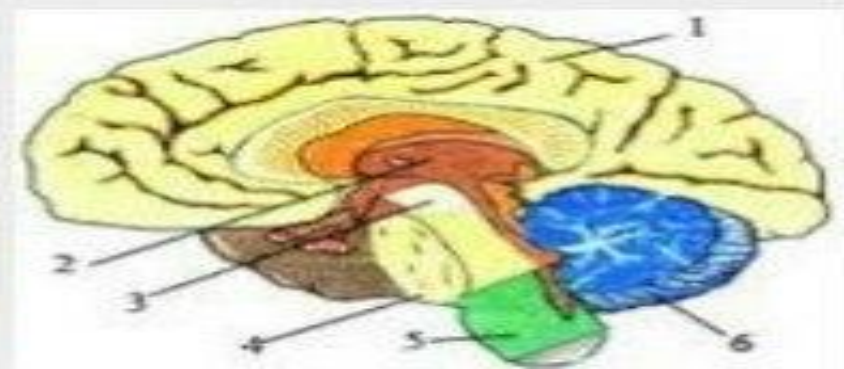
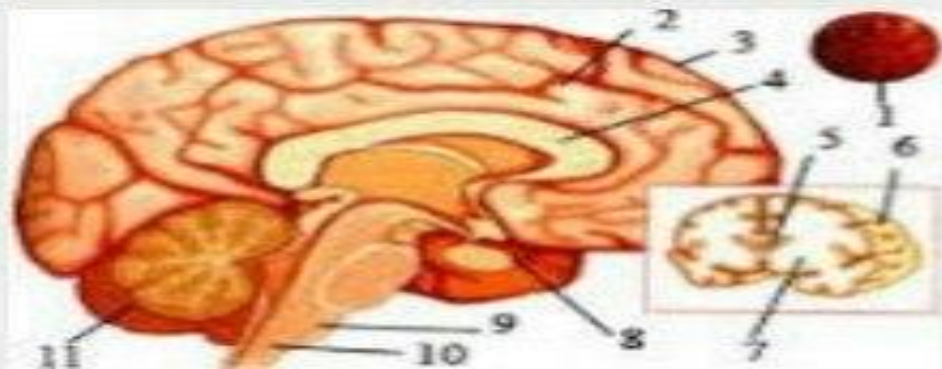
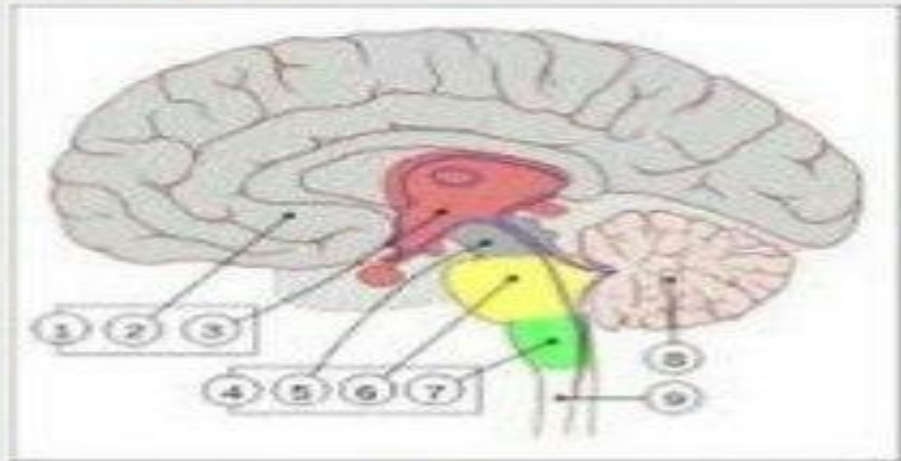
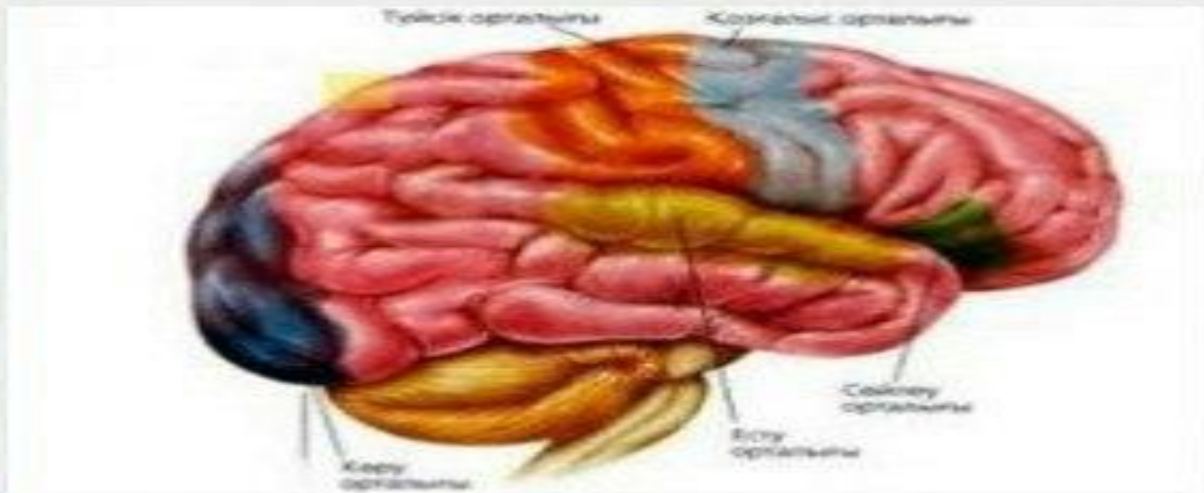
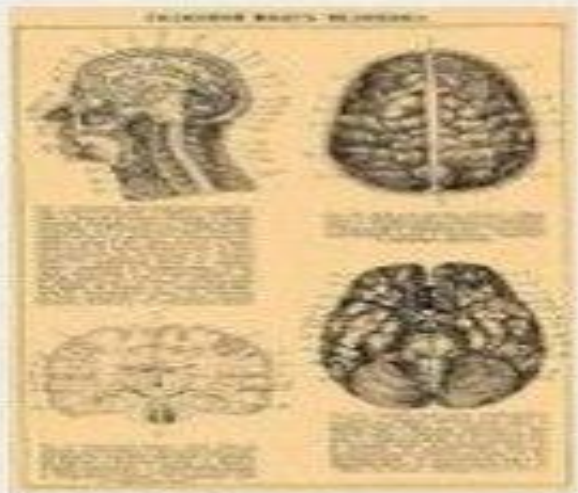
ЖҰЛЫН

31 ЖҰП
ЖҰЛЫН
ЖҮЙКЕЛЕРІ

Орталық жүйке жүйесі

Орталық жүйке жүйесі (systema nervosum centrale) – адам мен жануарлардың жүйке клеткалары (нейрондар) мен оның өсінділерінен тұратын жүйке жүйесінің ең негізгі бөлігі.

Орталық жүйке жүйесінің туа біткен бұзылыстары

Тұқым қуатын төтік ақаулардан

- ✓ лизосомалық ферменттердің тапшылығынақ: мый нейрондарында липидтер, гликоген, мукополиқанттар жиналып қалып, **"жинақталу аурулары"** (липидоздар, гликогеноздар, мукополисахаридоздар) дамиды;
- ✓ фенилаланин гидроксилаза ферментінің тапшылығынан (фенилкетонурия) нейрондардың жақтылауы, мыйдың дамуы бұзылады т.б.;

Туылу кезіндегі жарақаттардан

- ✓ мый жарақаты,
- ✓ бас сүйек ішінде қысым көтерілуі т.б.б.

Орталық жүйке жүйесінің ең негізгі қасиеті — рефлекстің жүзеге асуын қамтамасыз етеді. Орталық жүйке жүйесінің қалыптасуы – Орталық жүйке жүйесінің өз ішіндегі, сондай-ақ, оны организмнің барлық органдары және тіңдерімен байланыстыратын өткізгіш жолдардың пайда болуына байланысты. Орталық жүйке жүйесінде соматтық (синапс арқылы) және вегетативтік жүйке жүйелерінің орталықтары орналасқан. Соматтық жүйке жүйесі сыртқы тітіркендіргіштерді қабылдайды және аяққа бұлшық еттерінің қызметін бөскереді, ол организмнің қозғалысына қатысты, сыртқы ортада бір жерден екінші жерге жытқуын қамтамасыз етеді. Орталық мие қыртысында орналасқан – ойымын пайдалануға қатысты, ядро және мамыралап бөлшектерден тұрады. Мұқ қатынастымен шығаран қимылдармен аяқ сабағуы мен жұмыс істеу қозғалысын ядролар арқылы бұлшық еттерді қозғалыстық қалыптастырады.

Бас миы

Жұлын

KazMedic.kz

қазақ тіліндегі медицина